

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Caroli Malapertij de suo morbo querela.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

ut ipse distillarem. Ad summam maciem deductus, sepe impetum
cepi abrumpenda vita: patris me indulgentissimi senectus retinuit.
Cogitauit enim, non quā fortiter ego mori possem, sed quā ille fortiter
desiderare me posset. Quālī fortiter moriatur, qui se ipsum occi-
dit, ne distillet, aut liquefacat, & consumatur. Egrotō non se peri-
mere, sed viuere, est fortiter facere. Queruntur & alij de morbis,
sed moderatiūs, quorum insigne exemplar Carolus Malapertius
Montensis Belga sequentibus versiculis nobis reliquit.

Conquerar, an fileam, & corde eluctantia ab imo
Indeploratus verba, malumq; premam?
Da veniam, Natura parens, miserumq; dolorem
Effundi in genitus, & sua verba sine.
Tertia iam viridi lactescit meissa in herbā,
Postq; hiemis surgit radia, veris honor:
Dum me morbus habet, Medicorūs incognitus arti,
Suffusum vita, sollicitumq; mea.
Sepè mibi lēso manat de pectorē sanguis.
Atq; animam tantū non vomo purpuream:
Sine tamen lēso manare è pectorē credam,
Seu magis hoc flumen pulmo cruentus agit;
Seu caput è summo mittit, leuiusq; periculum est;
Sunt etenim Medicis hac tria via tribus.
Nempe etiam ex alijs, dixi, si consulo quartum,
Inueniet quartam sanguinis ille viam.
Nil moror; abscedant placita in diversa sophista.
Hic ubi de Vacuo quaritur, & Nihilo:
Ast ubi non tenuis de vitā & sanguine res est,
Aut nihil, aut unum dicite, tot Medici.
Languentem Lotharis primū, mox Gallia vidi;
Nunc rigida tento Pharmaca Sarmatia.
Est qui me jubeat calum tentare paternum:
Esse suis, inquit, patria amica solet.
Heu miserum! incumbunt morbi mortalibus egrie,
Aurea quo calo lumina vesper agit;
Nec numerus constat, nec vis: morimurq; priusquam
Nos fallere detur nomine, quā morimur.

V.

Carolus Ma-
lapert. Mon-
tensis Belga,
in libris Mi-
scellaneor.

Forfitan

Forsttan & tepidum lacerant à morte cadauer,
 Et nimis serò dicitur, ecce malum.
 Est prope, ut innideam sanis sua corpora brutis,
 Nosq; pari natos condicione velim.
 Circumfert medicam canis ad sua vulnera linguam,
 Cerua nec intenso supplicat icta deo.
 Restituit pullis sua lumina Thracia pelle;
 Non fuerat misero tam bona mater Ity.
 Turpe ministerium, multis tamen utile morbis,
 Ni docuisset Itys, quis docuisset Arabs?
 Piscis equus certo venam sibi diuidit ieltus,
 Ipsam etiam doctus temporis articulum.
 At medici, in dubio est, posintne humore minuto,
 Chirurgoq; manus sapius arsq; tremant.
 Nuper ego incerta sum cuspide ter quater ieltus,
 Cùm plena haud timido sanguine vena foret.
 Vixq; aliqua exsiliit de vulnera gutta maligno,
 An non hoc nostro est ludere de corio?
 Excudit & rostrum, & veteres Iouis armiger annos,
 Et pelle serpens exuit, & senium:
 Vnica, Panchais que viuit odoribus ales,
 Surgit ab extincto mox rediniua rogo.
 At melior Iuuenum fugit irrenocabilis eras;
 Et Pelia frustra est vita recolta seni.
 Incertiq; semel cùm lux brevis oecidit ani,
 Ad superos duro clausa adamante via eß.
 Nestora Graiorum cunctis è milibus unum
 Sacra hominum narrant trina fuisse super.
 Credite, sic memorant vates: at fabula non eß.
 Etatem coruum vincere Nestorem.
 Tanti erat, infausti supereret ut ominis ales,
 Et nobis eras cras diceret, usq; senex.
 At me quis tacita castigat voce querentem,
 Inuitumq; aliò non metu ardor agit?
 Sentio non solito clarescere lumine mentem
 Huq; animum monitis ad meliora trahi.

Define;

Define, mortalis, divina particulam aure
Spe nimium fragilis incinerare boni.
Suspice quæ calo maneat te vita perennem,
Nec quare in terris longius exsiliū.
Parce, DEVS, lapsō, culpamq; ignosce fatenti;
Non consulta satis verba dolentis erant.
Tedia spe deinceps caliq; , auiq; futuri
Solabor vita qualiacumq; mea.
Et mea iam seu vasa vocant, seu ducere cogor
Longius exsiliū, non queror, & fileo.

C A P V T   X I V .

Magnam animorum medicinam esse, si quis morborum, ac
principiū etiam vulnerum caussas nōrit.

Sicut caussarum ignoratio, in hominibus gignit admirationem, ita hæc desiderium sciendi accedit, & non raro magnarum mater est querelarum; quæ sedantur, si cognoscatur, à quibus principijs mala nostra originem ducant. Siquidem, vt Philosophus scripit, *causæ omnes principia sunt*: Aristot. lib. 5. cognitis autem rerum caussis, humanæ mentis curiositas con. Metaphys. quiescit. Et, vt Poëta canit:

Nil admirari, prope res est una, Numici,
Solaq; que posse facere & seruare beatum..

Magnam igitur medicinam & querelis, & admirationi mortaliū afferet, si in principia morborum inquiramus, eaque detegamus. Porrò morbi humani, vt Photinus docet, *caussas habent à mutatio-* Photin. Enn. *nibus quibusdam, vel intrinsecus, vel extrinsecus.* Necesse est ergo, z. lib. 9. ca. 14. vt & illas indagemus, quæ extra nos sunt, & quæ intra nos ipsos latent. His vel ex parte cognitis, non solum muliebriter gemere, verū etiam admirari desinemus. Aio, his vel ex parte cognitis; quia, vt rectè sanctus ille Ecclesiæ Doctor dixit, *que sint iudicia circa humanum genus bonitatis Dei, quis poterit explicare sufficienter?*

Aliquo modo tamen atque ex parte caussas attingere nostrarum miseriārum, est laudare diuinam æquitatem pariter, &

R. veteres

I.

Horat. lib. 1.
epist. 1.

S. Augustin.
lib. 22. de c.
uit. cap. 21.

II.